

LIBRIS

We know
books

NOUL TESTAMENT

AL

DOMNULUI NOSTRU ISUS HRISTOS

SCOS PE ÎNȚELESUL TUTUROR

DE CANONICUL
DR. IOAN BĂLAN

CU BINECUVÂNTAREA
EPISCOPULUI ROMÂN UNIT AL ORAZII

1925.

TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ROMĂNEASCĂ S. A.
ORADEA-MARE.

CUPRINSUL.

	Pag.
Pre față	3
Evanghelia dela Mateu	5
Evanghelia dela Marcu	107
Evanghelia dela Luca	166
Evanghelia dela Ioan ¹	268
Faptele Apostolilor	348
Cartea către Romani	448
Cartea I către Corinteni	492
Cartea II către Corinteni	534
Cartea către Galateni	560
Cartea către Efeseni	575
Cartea către Filipeni	590
Cartea către Coloseni	601
Cartea I către Tesaloniceni	611
Cartea II către Tesaloniceni	620
Cartea I către Timoteiu	624
Cartea II către Timoteiu	637
Cartea către Tit	645
Cartea către Filimon	650
Cartea către Evrei	652
Cartea sf. Iacob	683
Cartea I a sf. Petru	694
Cartea II a sf. Petru	706
Cartea I a sf. Ioan	713
Cartea II a sf. Ioan	725
Cartea III a sf. Ioan	727
Cartea sf. Iuda	729
Apocalipsul	732
Nume și lucruri	781

Sfârșit, și lui Dumnezeu laudă.

SFÂNTA EVANGHELIE A DOMNULUI ISUS HRISTOS DELA MATEIU.

CAP. 1.

*Neamurile după trup
și nașterea lui Isus.*

1. **C**artea neamu-
lui lui Isus
Hristos, fiul lui David,
fiul lui Avram.

2. Avram a născut
pe Isac, iară Isac a
născut pe Iacob, iară
Iacob a născut pe Iuda
și pe frații lui.

3. Iară Iuda a năs-
cut pe Fares și pe
Zara din Tamar, iară
Fares a născut pe
Esrom, iară Esrom a
născut pe Aram.

4. Iară Aram a născut
pe Aminadab, iară A-
minadab a născut pe
Naason, iară Naason
a născut pe Salmon.

5. Iară Salmon a
născut pe Booz din
Rahab, iară Booz a
născut pe Obed din

Ruth, iară Obed a
născut pe Iesse.

6. Iară Iesse a năs-
cut pe David împăra-
tul. Iară David împă-
ratul a născut pe So-
lomon din muierea
care a fost alui Urie.

7. Iară Solomon a
născut pe Roboam,
iară Roboam a născut
pe Abia, iară Abia a
născut pe Asa.

8. Iară Asa a năs-
cut pe Iosafat, iară
Iosafat a născut pe
Ioram, iară Ioram a
născut pe Ozie.

9. Iară Ozie a năs-
cut pe Ioatam, iară
Ioatam a născut pe
Ahaz, iară Ahaz a
născut pe Ezechie.

10. Iară Ezechie a
născut pe Manase,
iară Manase a născut
pe Amon, iară Amon
a născut pe Iosie.

LIBRIS

We know

11. Iară Iosie a născut pe Iehonia și pe frații lui la mutarea Vavilonului.

12. Iară după mutarea Vavilonului Iehonie a născut pe Salatiel, iară Salatiel a născut pe Zorobabel.

13. Iară Zorobabel a născut pe Abiud, iară Abiud a născut pe Eliachim, iară Eliachim a născut pe Azor.

14. Iară Azor a născut pe Sadoc, iară Sadoc a născut pe Ahim, iară Ahim a născut pe Eliud.

15. Iară Eliud a născut pe Eliazar, iară Eliazar a născut pe Matan, iară Matan a născut pe Iacob.

16. Iară Iacob a născut pe Iosif bărbatul Mariei ^{a)}, din carea s'a născut Isus ^{b)}, carele se zice Hristos ^{c)}.

17. Deci toate neamurile dela Avram până la David neamuri patrusprezece ; și dela David până la mutarea Vavilonului neamuri patrusprezece; și dela mutarea Vavilonului până la Hristos neamuri patrusprezece.

18. Iară nașterea lui Isus Hristos așa a fost, că fiind logodită muma lui Maria cu Iosif, mai înainte de a trăi ei împreună, s'a aflat având în pânțec dela Spiritul Sfânt.

19. Iară Iosif, bărba-

11 II Par 36, 1. 2. 18 Luc 1, 27.

a) Iosif a fost neam de aproape cu Preacurata Fecioară, de aceea e pus în cartea neamurilor, unde nu se puneau muieri. Isus, căruia Iosif i-a fost numai tată îngrijitor, se spune că s'a născut din Maria spre deosebire de ceilalți la cari li-se numește ca născător tata. b) Isus este nume jidovesc și înseamnă mântuitor, după cum se spune în stihul 21 din acest cap. c) Hristos e nume grecesc și înseamnă uns. Pe jidovește se zice Mesia.

tul ei, fiind drept și nevrând să o vădească, a vrut să o lase pe ascuns.

20. Și cugetând el acestea, iată îngerul Domnului i s'a arătat în vis, zicând: „Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria muierea ta, căci ce s'a născut într'însa dela Spiritul Sfânt este.

21. Și va naște fiu, și vei chema numele lui Isus, căci acesta va mântui pe poporul său de păcatele lui“.

22. Iară acestea toate s'au făcut ca să se îplinească ce s'a zis de Domnul prin prorocul ce zice:

23. „Iată fecioara în pânțece va lua și va naște fiu, și vor chema numele lui Emanuel“, ce se tâlcuește: cu noi Dumnezeu.

24. Și sculându-se Iosif din somn, a făcut pe cum i-a poruncit îngerul Domnului și a luat pe muierea sa.

25. Și nu o a cunoscut pe ea când a născut pe fiul ei cel întâiu născut, ^{a)} și a chemat numele lui Isus.

CAP. 2.

Magii. Isus în Egipt. Omorârea pruncilor. Intoarcerea lui Isus în țara lui.

1. **I**ară dacă s'a născut Isus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod împăratul, iată magii ^{b)} dela răsărit au venit în Ierusalim, zicând:

2. „Unde este cel ce s'a născut, împăratul Jidovilor? Căci iată am văzut steaua lui la

21 Luc 1, 31; Fapte 4, 12. 23 Is 7, 14. II 1 Luc 2, 7.

a) Maria a avut un singur copil, pe Isus. În limba jidovească se numește întâiu născut orice copil, care a venit mai întâiu pe lume, și dacă după el nu au mai fost alții. b) Magii erau oameni învățați, cari căutau să afle viitorul din stele.

LIBRIS

We know
books

altă cale s'au dus în țara sa.

13. Iară dacă s'au dus ei, iată îngerul Domnului s'a arătat în vis lui Iosif, zicând: „scoală-te, ia pruncul și pe muma lui și fugi în Egipt, și fii acolo până voi zice ție, căci vrea Irod să caute pruncul ca să-l piarză“.

14. Iară el sculându-se a luat pruncul și pe muma lui noaptea, și s'a dus în Egipt.

15. Și a fost acolo până la moartea lui Irod, ca să se îplinească ce s'a zis dela Domnul prin prorocul ce zice: „din Egipt am chemat pe fiul meu“.

16. Atunci Irod văzând că l'au batjocorit magii, s'a mâniat foarte și a trimis în Betleem și în toate

hotarele lui să ucidă pe toți pruncii de doi ani și mai mici, după vremea, care a întrebat dela magi.

17. Atunci s'a împlinit ce s'a zis prin Ieremia prorocul ce zice:

18. „Glas în Rama s'a auzit, plângere și tânguire și țipet mult: Rahil își plânge fiii săi ^{a)} și nu vrea să se mângăie, căci nu mai sunt“.

19. Iară dacă a murit Irod, iată îngerul Domnului în vis s'a arătat lui Iosif în Egipt,

20. zicând: „scoală-te, ia pruncul și pe muma lui, și mergi în pământul lui Israil, căci au murit ceice căutau sufletul pruncului“.

21. Și sculându-se, luă pruncul și pe

15 Oz 11, 1. 18 Ier 31 15.

a) Rahil este mama lui Iosif pe care l'au vândut frașii. Precum aceasta nu mai afla alinare după ce nu-l mai avea pe Iosif, tot așa sunt fără de mângăiere și mamele pruncilor uciși de Irod.

muma lui, și veni în pământul lui Israil.

22. Iară auzind, că Arhelau împărătește în Iudea în locul lui Irod tăfâne-său, s'a temut a merge acolo ^{a)} și luând știre în vis, s'a dus în părțile Galileii.

23. Și a venit de a locuit în cetatea ce se cheamă Nazaret, ca să se împlinească ce s'a zis prin proroci, că Nazarinean se va chema.

CAP. 3.

Ioan predică și botează în pustie. Botezul Domnului.

1. **I**ară în zilele acelea venit-a Ioan Botezătorul propovăduind în pustia Iudeii ^{b)}

2. și zicând: „Po-

căiți-vă ^{c)}, căci s'a apropiat împărăția cerurilor.

3. Acesta este acela ce s'a zis prin Isaia prorocul ce zice: glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui“.

4. Iară acest Ioan avea îmbrăcămintea sa de peri de cămilă și brâu de curea împrejurul mijlocului său și mâncarea lui era lăcuste și miere sălbatecă.

5. Atunci eșia la dânsul Ierusalimul și toată Iudea și tot împrejurul Iordanului.

6. Și se botezau în Iordan dela dânsul, mărturisindu-și păcatele sale.

7. Iară văzând pe mulți dintre farisei ^{d)}

III 1 Is 40, 3; Luc 3, 4. 3 Marc 1, 5. 7 Luc 3, 7.

a) Arhelau era om foarte rău. b) Pustia Iudeii se întinde spre răsărit dela Ierusalim și până la Iordan. c) Intoarceți-vă la Dumnezeu și vă schimbați viața. d) Fariseilor le plăcea să se arate ca mari împlinitori ai legii, dar în suflet erau plini de păcate. Aveau toate mare trecere în fața poporului.

și dintre saducheii ^{d)}, venind la botezul său, a zis lor: „pui de vipere, cine v'a arătat vouă să fugiți de mânia cea viitoare? ^{b)}

8. Faceți dară roduri vrednice de pocăință;

9. și să nu vă lăudați zicând întru voi înșivă: tată avem pe Avram ^{c)}. Căci zic vouă, că poate Dumnezeu din pietrile acestea să ridice fii lui Avram.

10. Căci iată și săcurea la rădăcina pomilor zace. Deci tot

pomul, care nu face rod bun, se taie și în foc se aruncă ^{d)}.

11. Eu vă botez pe voi cu apă spre pocăință; iară cel ce vine după mine mai tare decât mine este, căruia nu sunt vrednic a-i purta încălțămintele ^{e)}: acela vă va boteza cu Spirit Sfânt și cu foc ^{f)}.

12. Vânturătoarea e în mâna sa și va curăți aria sa și va aduna grâul său în jitniță, iară paieile le va arde cu foc nestîns ^{g)}.

9 Io 8, 39. 11 Marc 1, 8; Luc 3, 16; Io 1, 26; Fapte 1, 5.

a) Saducheii țineau numai Sfânta Scriptură și nu și ce i-au adaus vechii învățați. Ei nu credeau în învierea morților. b) Cine v'a spus să veniți să vă pocăiți, ca să scăpați de pedeapsa lui Dumnezeu? c) Iidovii ziceau: noi suntem din vișa lui Avram, și aceasta ne este de ajuns ca să dobândim fericirea. Ioan le spune, că nu ajunge atâta și că Dumnezeu poate să ducă în fericirea lui Avram chiar din popoarele cele mai de rând. d) Tot omul, care n'are fapte bune, ajunge în iad. e) Sluga cel mai mic purta încălțămintele stăpânului: Ioan se socotește așa de mic, încât nu se ține vrednic să fie nici sluga cel mai mic al lui Isus. f) Botezul lui Isus curăță sufletele de păcate, după cum lămurește focul aurul. g) Grâul sunt oamenii cei buni, pe cari îi va duce Isus în ceriu; paieile sunt oamenii de nimica, pe cari îi va duce în iad, unde va fi foc nestîns.

13. Atunci a venit Isus din Galilea la Iordan către Ioan, ca să se boteze dela dînsul.

14. Iară Ioan îl oprimă pe el zicînd: „eu trebuie să mă botez dela tine, și tu vii la mine?“

15. Și răspunzînd Isus a zis către dînsul: „lasă acum, căci așa se cade să împlinim toată dreptatea“. Atunci l'a lăsat pe el.

16. Și botezându-se Isus, a ieșit din apă și iată i-s'au deschis lui ceriurile și a văzut pe Spiritul lui Dumnezeu pogorându-se ca un porumb și venind peste el.

17. Și iată glas din ceriuri zicînd: „acesta este fiul meu cel iubit, întru carele bine am voit“^{a)}.

CAP. 4.

Isus e ispitit de diavolul. Predică pocăința, chiamă apostoli și vindecă bolnavi.

1. **A**tunci Isus a fost dus în pustie de Spiritul, ca să se ispitească de diavolul.

2. Și ajunînd patruzeci de zile și patruzeci de nopți, după aceea a flămînzit.

3. Și apropiindu-se către dînsul ispititorul a zis: „de ești Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini“.

4. Iară el răspunzînd a zis: „scris este: nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvîntul, care iese din gura lui Dumnezeu“.

5. Atunci l'a luat pe dînsul diavolul în

13 Marc 1, 9. 16 Luc 3, 22. 17 Luc 9, 35; II Petr 1, 17. IV 1 Marc 1, 12; Luc 4, 1. 4 II Lege 8, 3; Luc 4, 4.

a) Totdeauna am avut plăcere în el, de aceea și poate să iea asupra sa slujba de Mîntuitor.

sfânta cetate și l'a pus pe el pe vârful bisericii.

6. Și i-a zis lui : „de ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-te jos, căci scris este : îngerilor săi va porunci pentru tine și pe mâini te vor ridica ca nu cumva să lovești de piatră piciorul tău“.

7. Zis-a Isus lui : „iarăși scris este : nu vei ispiti pe Domnul Dumnezeul tău“.

8. Iarăși l'a luat pe dînsul diavolul într'un munte înalt foarte, și i-a arătat lui toate împărățiile lumii și mărirea lor,

9. și a zis lui : „acestea toate le voi da ție, de vei cădea să te închini mie“.

10. Atunci a zis Isus lui : „du-te dela mine, satano, căci scris este : Domnului Dumnezeu-

lui tău te vei închina și lui singur vei sluji“.

11. Atunci l'a lăsat pe dînsul diavolul și iată îngerii s'au apropiat și slujiau lui.

12. Iară auzind Isus, că Ioan a fost închis, s'a dus în Galilea,

13. și lăsând Nazaretul a venit de a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftalim,

14. ca să se împlinească ce s'a zis prin Isaia prorocul ce zice :

15. „Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftalim, calea mării de cea parte de Iordan, Galilea limbilor^{a)},

16. poporul cel ce ședea întru întunerec a văzut lumină mare, și celor ce ședeau în lătura și umbra mor-

6 Ps 90, 11. 7 II Lege 6, 16. 10 II Lege 6, 13. 12 Marc 1, 14; Luc 4, 14; Io 4, 43. 15 Is 9, 1.

a) Se numește Galilea limbilor, căci acolo locuiau mulți păgâni.